

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Expertgrupp för oredlighet i forskning vid Centrala etikprövningsnämnden

Hantering av oredlighetsärenden är en oerhört viktig förtroendefråga för forskarsamhället. Det har under en lång följd av år varit föremål för initiativ från Förbundets sida t.ex. när det gäller rekommendationer om hantering och genom en gemensam skrivelse till Regeringen tillsammans med VR om inrättandet av en fristående instans för experthantering av sådana frågor.

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) stöder inrättandet av en expertgrupp för oredlighet i forskning vid Centrala etikprövningsnämnden. Den föreslagna sammansättningen för expertgruppen med personer föreslagna av lärosätena (genom SUHF) och gemensamt av en grupp finansiärer förefaller funktionell. En relativt bred representation från olika områden kräver samordning av nomineringarna från de olika organen, vilket bör gå att lösa med god vilja från berörda. Formuleringen av inskränkningar för styrelseledamöter för VR eller andra beslutsorgan inområdet eller andra forskningsfinansierande organ bör dock ses över. Vi förmodar att begränsningen egentligen avser statliga råd (inkl VINNOVA) löntagarfondstiftelser m.fl. med nationellt ansvarsområde och inte ett forskningsfinansierande organ i vidaste mening.

Vi saknar en definition av vetenskaplig oredlighet och påminner om den som föreslogs i SUHF-VR-skrivelsen 2007: *Vetenskaplig oredlighet innefattar handlingar eller underlåtelser i samband med forskning, vilka leder till falska eller förvrängda forskningsresultat eller ger vilseledande uppgifter om en persons insats i forskningen.*

För ansvar krävs att den vetenskapliga oredligheten begåtts uppsåtligt eller av grov oaktsamhet.

Eftersom högskolorna själva har ansvaret för anmälan och hanteringen av denna är det viktigt att definitionen är gemensam.

ADRESS	E-MAIL	PHONE	MOBILE	FAX	WEBSITE
Rådmansgatan 72 SE-113 60 Stockholm Sweden	bengt.karlsson@suhf.se fredrik.andersson@suhf.se kerstin.reithner@suhf.se	+46 8 32 28 53 +46 8 32 05 26 +46 8 32 13 88	+46 708 32 28 53 +46 708 32 05 26 +46 708 32 13 88	+46 8 32 93 70	www.suhf.se

Vi noterar och stöder att Expertgruppen skall vara öppen även för enskilda utbildningsgivare.

Det finns risk för att svårigheter kan uppstå när ett lärosätes interna utredning och Expertgruppen kommer till olika resultat. Detta kan få till hypotetisk konsekvens att ärendet lämnas till Expertgruppen innan lärosätet gjort sin detaljerade bedömning i merparten fall.

Det framgår inte om det finns en tidsgräns när anmälare/anmäld kan yrka på att ärendet går vidare till Expertgruppen för yttrande. Det finns inget i förslaget som skulle ge Expertgruppen status av överklagandeinstans eller ge den befogenhet att utöva någon tillsyn. Det är viktigt att detta skrivs i klarskrift, om det är avsikten. Expertgruppens yttrande förutsätter vi är ett råd inför beslut och inte ha ett bestämmande inflytande. Vi är övertygade om att kloka uttalanden från Expertgruppen kommer att väga tungt, men därifrån till bestämmande är det en principiell skillnad. Ett ärende måste kunna få en slutpunkt när beslut fattats både vad gäller friande eller fällande beslut från det ansvariga lärosätets sida. Om det skulle bli fråga om en överprövning och Expertgruppens slutsatser skiljer sig från lärosätets får det konsekvenser för arbetsgivarens myndighetsutövning.

Vi är varma tillskyndare av offentlighetsprincipen men kan känna viss oro för hur skriftväxling mellan de externa sakkunniga som Expertgruppen kommer att använda kommer att fungera innan beslut i ett ärende är fattat.

Formuleringen att ett yttrande *inte behöver inhämtas om högskolan bedömer det som uppenbart onödigt* kan ge massmediala konsekvenser av innebörden att "högskolan vägrar låta en prövning ske" med konsekvensen att samtliga ärenden lämnas. Det finns anledning att misstänka att ett stort antal ärenden kommer att överlämnas till Expertgruppen och den måste ha kansliresurser för att klara denna uppgift. Vi förmodar att Expertgruppen också kommer att kunna ha en mindre omfattande hantering i uppenbart ogrundade fall.

Sammanfattningsvis tycker vi alltså att det är bra med tillgången till en extern Expertgrupp. Ytterligare ett antal klarlägganden behöver dock göras och resurserna för Expertgruppen dimensioneras efter att det sannolikt blir ett stort antal fall att pröva.

Enligt uppdrag

Bengt Karlsson
Generalsekreterare